

Seat No. : _____

JG-117

June-2022

M.A., Sem.-II

409 : Gujarati

(ભાષા : સિદ્ધાંત અને વ્યવહાર)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

42

1. ભાષા વિજ્ઞાનની વિવિધ શાખાઓનો પરિચય આપી, તેમનો અન્ય વિદ્યાશાખાઓ સાથેનો સંબંધ જણાવો.
2. ભાષાઓનું આનુવંશિક અને સ્વરૂપનિષ્ઠ વર્ગીકરણ વિશે નોંધ લખો.
3. મર્મરત્વ અને મહાપ્રાણત્વ, સાનુનાસિક સ્વરો અને નાસિક્ય વ્યંજનો વિશે નોંધ લખો.
4. ધ્વનિ, વાચિક ધ્વનિ, ધ્વનિ ઘટક, અક્ષર અને સંધ્યક્ષર, સ્વર અને અર્ધસ્વર વિશે નોંધ લખો.
5. રૂપ, રૂપઘટક, ઉપરૂપઘટક વિશે નોંધ લખો.
6. રૂપઘટકના પ્રકારો વિશે નોંધ લખો.
7. વાક્ય એટલે શું તે જણાવી સાદું, સંયુક્ત, સંકુલ, ક્રિયાપદવાળા અને ક્રિયાપદ વિનાના વાક્યોની સમજ આપો.
8. પ્રાચીન ભારતીય આર્યથી મધ્યમ ભારતીય આર્ય સુધીના મુખ્ય ધ્વનિ પરિવર્તનો અને વ્યાકરણ પરિવર્તનો સાથેનો વિકાસ આલેખો.

વિભાગ - II

9. નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ શોધી ઉત્તર આપો :

8

- (1) 'રૂપશાસ્ત્ર એક પરિચય' પુસ્તકના લેખકનું નામ જણાવો.
(A) યોગેન્દ્ર વ્યાસ (B) કે.બી. વ્યાસ
(C) સતીશ વ્યાસ (D) ઊર્મિ ધનશ્યામ દેસાઈ
- (2) Morphology સંજ્ઞાનો ગુજરાતી પર્યાય જણાવો.
(A) રૂપશાસ્ત્ર (B) વાક્યવિજ્ઞાન
(C) શબ્દાર્થવિજ્ઞાન (D) ધ્વનિઘટક વિજ્ઞાન
- (3) પુણ્યશાળી, પુણ્યાત્મા, પુણ્યોમાં 'પુણ્ય' કેવા પ્રકારનું ઘટક છે ?
(A) બદ્ધ (B) મુક્ત
(C) નિબદ્ધ (D) એકેય નહીં
- (4) એક અર્થ સૂચવતા ઘટકોને ભિન્ન-ભિન્ન પ્રત્યયો લગાડી, અન્ય અર્થ સૂચવતા ઘટકોમાં ફેરવવાની કામગીરી બજાવતા ઘટકોને કયા ઘટકો તરફ ઓળખવામાં આવે છે ?
(A) કાર્યઘટકો (B) સામગ્રી ઘટકો
(C) પરસાધક ઘટકો (D) અંગસાધક ઘટકો
- (5) નીચેનામાંથી કયો અર્ધસ્વર છે ?
(A) ડ (B) ય
(C) ન (D) ર
- (6) નીચેનામાંથી કયો પ્રકંપી ધ્વનિ છે ?
(A) ખ (B) છ
(C) ર (D) ન
- (7) "આવડી નાની સન્નારીએ આવડી મોટી લડાઈ સળગાવી ?" – વાક્યનો પ્રકાર જણાવો.
(A) વિધ્યર્થક (B) પ્રશ્નાર્થક
(C) આજ્ઞાર્થક (D) ઉદ્દેશ્ય વાચક
- (8) ભારતીય આર્યની પ્રાચીન ભૂમિકાનો સમયગાળો જણાવો.
(A) ઈ.સ. પૂ. 1500થી ઈ.સ. પૂ. 500 (B) ઈ.સ. પૂ. 500થી ઈ.સ. 1000
(C) ઈ.સ. 1000થી આજ સુધી (D) ઈ.સ. પૂ. 1500થી ઈ.સ. પૂ. 400